Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

655.
4-21
9862

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԹԻՖԼԻԶԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՅԵՐԷՆ ԳՐՔԵՐԻ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

УСТАВЪ
ТИФЛИССКАГО ОБЩЕСТВА
ИЗДАНІЯ АРМЯНСКИХЪ КНИГЪ.

ТИФЛИСЪ.
Типографія Мартиросіанца.
1880

655
Կ-24
4008
35650

«ՄԵԾ-ԻՇԽԱՆ ՓՈԽԱՐՔԱՅՆ բարեհաճեցաւ վաւերացնել այս Կանոնադրութիւնը»։

Գլխաւոր Կառավարչութեան Անդամ
Գեներալ-Լեյտենանտ Ստարոսելսկի

1880 յունուարի 31
Թիֆլիս

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՖԼԻԶԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳՐՔԵՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

2002

I

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ, ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

1. «Թիֆլիզի ընկերութիւնը հայերէն գրքերի հրատարակութեան» հիմնւում է Թիֆլիզում և նպատակ ունի հրատարակել հայերէն լեզւով թէ ինքնուրոյն և թէ թարգմանած գրքեր։

Ծանօթ. Ընկերութեան հրատարակութիւնները ենթարկւում են գրաքննութեան ընդհանուր կանոնադրութեանց։

2011

31557-42

§ 2. Ընկերութեան կազմողներն են՝ իսկական, մըշտնջենաւոր, պատուոյ և աշխատակից-անդամք։ Անդամ կարող են լինել երկու սեռից։ Անդամների թիւը սահմանափակուած չէ։

§ 3. Ընկերութեան հասոյթն է՝ ա. տարեկան և միանուագ վճարները. բ. Ընկերութեան տպագրութեանց վաճառումներից գոյացած գումարը և գ. թատրօնական ներկայացումներից, կօնցէրտներից, հրապարակական դասախօսութիւններից և այլ՝ օրէնքով թոյլ տուած ձեռնարկութիւններից կայացած արդիւնքը։

II

ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՆՈՑԱ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

§ 4. Իսկական, մշտնջենաւոր և աշխատակից-անդամ ընտրում է Վարչութիւնը, իսկ պատուոյ անդամ ընտրում է Ընդհանուր ժողովը։

§ 5. Պատուոյ անդամ ընտրվում են այն անձինք, որոնք իւրեանց անձնական արժանաւորութեամբ կամ իւրեանց հասարակական գրութեամբ կարող են առանձնապէս օգուտ տալ Ընկերութեանը։

§ 6. Աշխատակից անդամ ընտրվում են այն անձինք, որոնք իւրեանց աշխատանքով կամ գիտութեամբ կարող են

14563-87

Ընկերութեանը օգտակար լինել։ Աշխատակից անդամները ընտրվում են մի տարով։

7. Այն անձինք, որոնք միանուագ նուիրում են Ընկերութեանը ոչ պակաս քան հարիւր ռուբլի, կարող են մըշտնջենաւոր անդամ ընտրուել։

§ 8. Իսկական անդամը վճարում է տարեկան վեց ռուբլի։

Ծանօթ. Այն իսկական անդամը, որ վեց ամսուայ ընթացքում չէ վճարել իւր տարեկան վճարը, համարվում է Ընկերութեան անդամակցութիւնից հրաժարուած։

§ 9. Ընկերութեան Ընդհանուր ժողովների մէջ ներկայ գտնուող ամեն կարգի երկսեռ անդամները ընտրողական ձայն ունեն և ընտրելի են Ընկերութեան ամէն պաշտօնների համար։

III

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՆՁԻՆՔ ԵՒ ՆՈՑԱ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

§ 10. Ընկերութեան գործերը կառավարում են՝ ա. Վարչութիւնը և բ. Խմբագրական մասնաժողովը։

§ 11. Վարչութեան պաշտօնական անձինքն են՝ ատենապետ, փոխ-ատենապետ, երկու անդամք, ատենադպիր, գանձապահ և գրապահ։

§ 12. Վարչութիւնը վարում է Ընկերութեան տնտեսական մասը, քննում է նորա դրամական հաշիւները և գումարը, պահպանում է, ուր պէտք է, նորա շահերը, պատրաստում է տարեկան ընդհանուր հաշիւը Ընկերութեան աշխատութեանց, կարգադրութեանց, կայքի և դրութեան մասին, ներկայացնում է ծախուց հաշիւը մասնաւորապէս և հսկում է Խմբագրական մասնաժողովի ընդունած գրքերի տարածութեան մասին։ Վարչութեան կողմից են լինում բոլոր բանակցութիւնները որևիցէ հաստատութեանց և անձանց հետ։

§ 13. Վարչութեան ատենապետը հսկողութիւն ունի, որ ճշտութեամբ կատարուին այս Կանոնադրութիւնը և Ընդհանուր ժողովի, Վարչութեան և Խմբագրական մասնաժողովի վճիռները։

§ 14. Ատենապետի բացակայութեան ժամանակ նորա պաշտօնը վարում է փոխ-ատենապետը։

§ 15. Վարչութեան ատենադպիրը կազմում է Ընդհանուր ժողովի և Վարչութեան նիստերի արձանագրութիւնները։ Նա վարում է դիւանական գործերը և պահում է գրութիւնները։

§ 16. Վարչութեան գանձապահը վարում է Ընկերութեան դրամական գործերը և պահում է հաշիւները։ Նա ընդունում է բոլոր դրամական վճարները և նուէրները, ծախսեր է անում Վարչութեան կարգադրութեամբ։

Գանձապահը կազմում է տարեկան մանրամասն հաշիւ գումարների ելևմուտի մասին։

§ 17. Ծախսերի համար գանձապահը կարող է իւր մօտ ունենալ մինչև հարիւր ռուբլի։ Մնացեալ բոլոր գումարը պահվում է տեղական բանկերից մէկի մէջ յանուն Ընկերութեան, ըստ որոշման Վարչութեան։ Դրամական արժեթղթերը պահվում են գանձապահի մօտ։

§ 18. Գրապահը պահում է Ընկերութեան գրքերը և հրատարակութիւնները։

§ 19. Վարչութեան մէջ պէտք է կենտրոնանան բոլոր գրագրութիւնները։

§ 20. Խմբագրական մասնաժողովը կազմվում է եօթ անդամներից։

§ 21. Խմբագրական մասնաժողովը ընտրում է տպագրուելիք հեղինակութիւնները և նշանակում է հեղինակներին կամ թարգմանիչներին վարձատրութիւն նոցա աշխատութեան համար։ Առանց նորա վճռի ոչ մի գիրք չէ կարող հրատարակուել Ընկերութեան կողմից։

§ 22. Խմբագրական մասնաժողովը իւր միջից ընտրում է ատենապետ և ատենադպիր։

§ 23. Վարչութեան և Խմբագրական մասնաժողովի անդամները ընտրվում են երեք տարով, բայց առաջի տարուայ վերջը իւրաքանչիւրից դուրս են գնում երեքը վիճակով և նոցա տեղը ընտրվում են նորերը. երկրորդ տարին դուրս են գնում մնացած երեքը և նախագահները։

§ 24. Բոլոր վերոյիշեալ պաշտօնատար անձանց ընտրութիւնը կատարւում է Ընկերութեան Ընդհանուր Ժողովում գաղտնի քուէարկութեամբ։

Ծանօթ. Ընտրուած համարւում են այն անձինք, որոնք կստանան ներկայ եղող անդամների ձայների մեծամասնութիւնը։

§ 25. Երկու տարուց յետոյ նոյն պաշտօնատար անձինք վերընտրելի են նոյն պաշտօնների համար։

§ 26. Ընկերութեան Վարչութեան և Խմբագրական մասնաժողովի յարաբերութեանց ձևը որոշւում է փոխադարձ համաձայնութեամբ։ Իսկ նորանց մէջ պատահած բոլոր տարաձայնութիւնները լուծում է Ընդհանուր Ժողովը։

IV

ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ, ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎԻ ԵՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԵՐԸ

§ 27. Վարչութիւնը և Խմբագրական մասնաժողովը գումարւում են ըստ պահանջման հարկի և նոցա հրաւիրում են իւրեանց նախագահները։

§ 28. Վարչութիւնը և Խմբագրական մասնաժողովը կազմում են իւրեանց նիստերի արձանագրութիւնները, որոնք ստորագրում են բոլոր ներկայ եղող անդամները։

Ծանօթ. Վարչութեան և Խմբագրական մասնաժողովի նիստերը կայացած են համարվում, երբ ներկայ են ոչ պակաս հինգ անդամից։

§ 29. Ընդհանուր ժողովները լինում են՝ տարեկան և արտաքոյ կարգի և հրաւիրվում են լրագրաց մէջ տպած յայտարարութեամբ։

§ 30. Արտաքոյ կարգի ժողովները հրաւիրվում են ըստ պահանջման հարկի կամ ոչ պակաս քսանուհինգ անդամոց առաջարկութեամբ։

§ 31. Տարեկան Ընդհանուր ժողովում. ա. Վարչութեան ատենադպիրը ներկայացնում է ընդհանուր հաշիւ Ընկերութեան լրացած տարուայ աշխատութեանց, կարգադրութեանց, կայքի և գրութեան մասին. բ. ընտրվում են պաշտօնատար անձինք. գ. հաստատում է Վարչութեան ծախուց նախահաշիւը և դ. ընտրվում են պատուոյ անդամները։

§ 32. Ընդհանուր ժողովը ընտրում է իւր համար մի նախագահ։

§ 33. Ընդհանուր ժողովը կայացած է համարվում, երբ ներկայ եղող անդամների թիւը Թիֆլիզում գտնուող անդամների թուի $1/5$-ից պակաս չէ։

§ 34. Եթէ հրաւիրուած Ընդհանուր ժողովը չ'կայանայ, նոր Ընդհանուր ժողովը կայացած կ'համարուի, մինչև անգամ եթէ ներկայ եղող անդամների թիւը որոշեալ թուից պակաս է։

§ 35. Ընդհանուր ժողովում, նոյնպէս և Վարչու-

թեան և Խմբագրական մասնաժողովի նիստերի ժամանակ խնդիրները լուծվում են ձայների բազմութեամբ։ Իսկ ձայների հաւասարութեան դէպքում նախագահը է համարվում առաւելական կողմը։

Ծանօթ. Ներկայ Կանոնադրութեան փոփոխութեանց առաջարկութիւնները օրէնքով հաստատութեան համար պահանջվում է ներկայ եղող անդամների երկու երրորդ ձայների առաւելութիւնը։ Այդ առաջարկութիւնները գործ դնելու համար պէտք է Կովկասեան Փոխարքայի թոյլտուութիւնը։

Ժ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

§ 36. Ընկերութիւնը ունի իւր կնիքը, հետեւեալ մակագրով. «Թիֆլիսի ընկերութիւն հայերէն գրքեր հրատարակութեան»։

§ 37. Ընկերութիւնը ամեն տարի ներկայացնում է, Թիֆլիսի նահանգապետին իւր անցած տարւայ գործունէութեան հաշուի երկու օրինակ ամսուան ընթացքում։

§ 38. Ընկերութեան գործունէութեան ընդհատուելոյն, այդ դէպքում գումարուած արտակարգ ժողովը որոշում է, Ընկերութեան բոլոր կայքը յանձնել Հայոց հոգեւոր դպրոցներից մէկին։

„ГОСУДАРЬ ВЕЛИКІЙ КНЯЗЬ НАМѢСТНИКЪ уставъ сей изволилъ утвердить."

Начальникъ Главнаго Управленія

Генералъ-Лейтенантъ *Старосельскій.*

31 января 1880 г.

г. Тифлисъ.

УСТАВЪ

„Тифлисскаго общества изданія армянскихъ книгъ"

I

Цѣль, составъ и средства Общества.

§ 1) «Тифлисское общество изданія армянскихъ книгъ» учреждается въ г. Тифлисѣ и имѣетъ цѣлію обнародывать на армянскомъ языкѣ книги какъ оригинальныя, такъ и переводныя.

Примѣчаніе: Изданія Общества подлежатъ общимъ постановленіямъ Уст. Ценз.

§ 2) Общество состоитъ изъ членовъ дѣйствительныхъ, постоянныхъ, почетныхъ и со-

трудниковъ. Членами могутъ быть лица обоего пола; число членовъ не ограничено.

§ 3) Денежныя средства Общества состоятъ: а) изъ ежегодныхъ и единовременныхъ взносовъ, б) изъ денегъ, выручаемыхъ отъ продажи изданій Общества и в) изъ сборовъ со спектаклей, концертовъ, публичныхъ чтеній и другихъ, закономъ дозволенныхъ, предпріятій.

II

Объ избраніи членовъ, ихъ правахъ и обязанностяхъ.

§ 4) Въ дѣйствительные, постоянные члены и въ члены-сотрудники избираются Правленіемъ, въ почетные же—Общимъ Собраніемъ.

§ 5) Въ почетные члены избираются лица, которыя по своимъ личнымъ заслугамъ или по своему общественному положенію могутъ быть особенно полезны Обществу.

§ 6) Въ члены-сотрудники избираются лица, которыя могутъ быть полезны Обществу своими трудами и знаніемъ. Члены-сотрудники избираются на годъ.

§ 7) Лица, пожертвовавшія не менѣе ста рублей, могутъ быть выбраны въ постоянные члены.

§ 8) Дѣйствительный членъ вноситъ ежегодно по шести рублей.

Примѣчаніе: Дѣйствительный членъ, не внесшій годичной платы въ теченіе шести мѣсяцевъ, считается выбывшимъ изъ числа членовъ Общества.

§ 9) Въ Общихъ Собраніяхъ Общества пользуются правомъ голоса избирательнаго наличные члены всѣхъ наименованій и обоего пола и могутъ быть избираемы во всѣ должности Общества.

III

О должностныхъ лицахъ и объ ихъ избраніи.

§ 10) Дѣлами Общества завѣдуютъ: а) Правленіе и б) Редакціонная коммисія.

§ 11) Должностныя лица Правленія: предсѣдатель, помощникъ предсѣдателя, два члена, секретарь, казначей и библіотекарь.

§ 12) Правленіе завѣдуетъ хозяйственною частью Общества, повѣряетъ денежные отчеты и суммы Общества, охраняетъ, гдѣ нужно, его интересы, изготовляетъ общій годовой отчетъ о

трудахъ, распоряженіяхъ, имуществѣ, состояніи Общества въ истекшемъ году и представляетъ примѣрную смѣту расходовъ по Правленію на будущій годъ и заботится объ изданіи книгъ, одобренныхъ Редакціонной коммисіею. Всѣ сношенія Общества съ мѣстами и лицами производятся отъ имени Правленія.

§ 13) Предсѣдатель Правленія наблюдаетъ за точнымъ исполненіемъ Устава и постановленій Общаго Собранія, Правленія и Редакціонной коммисіи.

§ 14) Въ отсутствіе предсѣдателя исправляетъ его должность помощникъ предсѣдателя.

§ 15) Секретарь Правленія ведетъ протоколы Общихъ Собраній и Правленія. Онъ завѣдываетъ всею канцеляріею и хранитъ архивъ.

§ 16) Казначей Правленія завѣдываетъ денежными дѣлами и счетами Общества. Онъ принимаетъ всѣ денежные взносы и пожертвованія, производитъ расходы по постановленіямъ Правленія. Казначей составляетъ ежегодный подробный отчетъ о состояніи суммъ и приходѣ и расходѣ ихъ за истекшій годъ.

§ 17) Для авансовыхъ расходовъ казначей можетъ имѣть у себя до ста рублей. Всѣ же

остальныя суммы Общества хранятся въ одномъ изъ мѣстныхъ кредитныхъ учрежденій на имя Общества по опредѣленію Правленія. Денежные документы и цѣнности Общества хранятся у казначея.

§ 18) Библіотекарь хранитъ книги и изданія Общества.

§ 19) Въ Правленіи сосредоточивается вся переписка по дѣламъ Общества.

§ 20) Редакціонная коммисія состоитъ изъ семи членовъ.

§ 21) Редакціонная коммисія дѣлаетъ выборъ сочиненій къ напечатанію и опредѣляетъ вознагражденіе авторамъ или переводчикамъ за трудъ. Безъ ея рѣшенія Обществомъ не можетъ быть издана ни одна книга.

§ 22) Редакціонная коммисія выбираетъ изъ среди себя предсѣдателя и секретаря.

§ 23) Члены Правленія и Редакціонной коммисіи избираются на два года, но въ концѣ перваго года выбываютъ по три члена по жребію и вмѣсто нихъ избираются новые; въ концѣ же втораго года выбываютъ остальные три члена и предсѣдатели.

§ 24) Выборы во всѣ поименованныя долж-

ности происходятъ въ Общихъ Собраніяхъ Общества по закрытой баллатировкѣ.

Примѣч: Избранными считаются получившіе большинство голосовъ наличныхъ избирателей.

§ 25) По истеченіи положеннаго двухгодичнаго срока тѣже лица могутъ быть избраны въ тѣ же должности.

§ 26) Порядокъ сношеній Правленія Общества съ Редакціонною коммисіею опредѣляется по взаимному ихъ соглашенію. Всѣ же могущія быть между ними недоразумѣнія разрѣшаются Общимъ Собраніемъ.

IV.

Засѣданія Правленія, Редакціонной коммисіи и Общихъ Собраній.

§ 27) Правленіе и Редакціонная коммисія имѣютъ свои засѣданія по мѣрѣ необходимости и созываются своими предсѣдателями.

§ 28) Правленіе и Редакціонная коммисія ведутъ протоколы своихъ засѣданій, которые подписываются всѣми наличными членами ихъ.

Примѣч.: Засѣданія Правленія и Редакціонной коммисіи считаются состоявшимися при присутствіи не менѣе пяти членовъ.

§ 29) Общія собранія бываютъ годичныя и чрезвычайныя, и созываются публикаціей въ мѣстныхъ газетахъ.

§ 30) Чрезвычайныя собранія созываются по мѣрѣ необходимости по усмотрѣнію Правленія или по предложенію не менѣе двадцати пяти членовъ Общества.

§ 31) Въ годичномъ собраніи: а) представляется секретаремъ Правленія общій отчетъ о трудахъ, распоряженіяхъ, имуществѣ и состояніи Общества за истекшій годъ, б) избираются должностныя лица Общества, в) утверждается примѣрная смѣта расходовъ по Правленію и г) избираются почетные члены Общества.

§ 32) Общее Собраніе выбираетъ себѣ предсѣдательствующаго.

§ 33) Общее Собраніе считается состоявшимся, когда число присуствующихъ членовъ не менѣе одной пятой всѣхъ находящихся въ г. Тифлисѣ членовъ.

§ 34) Въ случаѣ, если созванное Общее Собраніе не состоится, то новое Общее Собраніе считается окончательно состоявшимся, хотя бы число присуствующихъ членовъ не достигало опредѣленной нормы.

9862

§ 35) На Общемъ Собраніи, равно въ Правленіи и Редакціонной коммисіи, дѣла рѣшаются по большинству голосовъ. При равенствѣ же голосовъ, перевѣсъ даетъ голосъ предсѣдательствующаго.

Примѣч.: Для дѣйствительности постановленій объ измѣненіи настоящаго устава требуется принятіе оныхъ большинствомъ двухъ третей присуствующихъ членовъ. На приведеніе сихъ постановленій въ дѣйствительность испрашивается разрѣшеніе Намѣстника Кавказскаго.

V.

Общія постановленія.

§ 36) Общество имѣетъ свою печать съ надписью: „Тифлисское общество изданія армянскихъ книгъ."

§ 37) Общество ежегодно представляетъ тифлисскому губернатору, въ двухъ экземплярахъ, отчетъ (на русскомъ языкѣ) о дѣйствіяхъ своихъ за минувшій годъ.

§ 38) Въ случаѣ прекращенія дѣятельности Общества, созванное по этому случаю чрезвычайное собраніе рѣшаетъ о передачѣ всего имущества одному изъ армянскихъ духовныхъ училищъ.

2013
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0081886

603